

Europese gezondheidsunie: een nieuwe alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid

Brussels, 7 juni 2023

Vandaag voegt de Commissie, na de toezegging van voorzitter Ursula **von der Leyen** in de toespraak over de Staat van de Unie 2022, een pijler toe aan de Europese gezondheidsunie: een nieuwe alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid.

Deze aanpak is een eerste, belangrijke stap om **geestelijke gezondheid op gelijke hoogte te brengen met lichamelijke gezondheid** en te zorgen voor een **nieuwe, sectoroverschrijdende aanpak** van geestelijke gezondheidsproblemen. Met 20 vlaggenschipinitiatieven en 1,23 miljard euro aan EU-financiering uit verschillende financiële instrumenten zal de Commissie de lidstaten helpen om mensen en hun geestelijke gezondheid op de eerste plaats te stellen.

De mededeling van vandaag komt op het juiste moment: vóór de COVID-19-pandemie hadden 1 op 6 mensen in de EU al te kampen met geestelijke gezondheidsproblemen. De situatie is ondertussen nog verslechterd door de ongekende crises van de afgelopen jaren. De **kosten van niet ingrijpen** zijn aanzienlijk: ze lopen op tot 600 miljard EUR per jaar.

Geestelijke gezondheid doet ertoe: de belangrijkste elementen voor de aanpak van geestelijke gezondheidsproblemen

Tegen de achtergrond van aanzienlijke technologische, ecologische en maatschappelijke veranderingen die van invloed zijn op het vermogen van mensen om uitdagingen het hoofd te bieden, **zal het optreden van de EU op het gebied van geestelijke gezondheid gericht zijn op drie leidende beginselen:**

- i) adequate, doeltreffende **preventie**,
- ii) toegang tot hoogwaardige en betaalbare geestelijke **gezondheidszorg en behandeling**, en
- iii) **re-integratie** in de samenleving na herstel.

Deze alomvattende aanpak heeft betrekking op geestelijke gezondheid op alle beleidsterreinen, waarmee de veelzijdige risicofactoren van geestelijke gezondheidsproblemen worden erkend. Deze aanpak omvat concrete acties die een breed beleidsspectrum zullen bestrijken, evenals inspanningen met het oog op:

- **de bevordering van goede geestelijke gezondheid** door preventie en vroegtijdige opsporing, onder meer door middel van een Europees initiatief ter preventie van depressie en zelfdoding, een Europese code voor geestelijke gezondheid en versterkt onderzoek naar hersengezondheid;
- **investerings in opleiding en capaciteitsopbouw** die de geestelijke gezondheid op alle beleidsterreinen versterken en de toegang tot behandeling en zorg verbeteren. De acties zullen opleidings- en uitwisselingsprogramma's voor professionals en technische ondersteuning voor hervormingen op het gebied van geestelijke gezondheid op nationaal niveau omvatten;
- **het waarborgen van goede geestelijke gezondheid op het werk** door bewustmaking en betere preventie. Dit zal bijvoorbeeld gebeuren via EU-brede bewustmakingscampagnes van het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA) en een mogelijk toekomstig EU-initiatief inzake psychosociale risico's op het werk;
- **de bescherming van kinderen en jongeren** tijdens hun meest kwetsbare en vormende jaren, in een context van toenemende druk en uitdagingen. De maatregelen omvatten een netwerk voor geestelijke gezondheid van kinderen en jongeren, een preventie-toolkit voor kinderen waarin aandacht wordt besteed aan de belangrijkste gezondheidsdeterminanten van geestelijke en lichamelijke gezondheid, en betere bescherming online en op sociale media;
- **hulpverlening aan kwetsbare groepen** door gerichte steun te verlenen aan de meest behoeftigen, zoals ouderen, mensen in moeilijke economische of sociale situaties en migranten en vluchtelingen. Bijzondere aandacht gaat uit naar door conflicten getroffen

bevolkingsgroepen, in het bijzonder mensen (met name kinderen) die ontheemd zijn geraakt uit Oekraïne en kinderen in Oekraïne die te lijden hebben onder het trauma van oorlog;

- **het opnemen van een leidende voorbeeldrol** op internationaal niveau door het bewustzijn te vergroten en hoogwaardige ondersteuning op het gebied van geestelijke gezondheid te bieden in humanitaire noodsituaties.

Achtergrond

Zelfs vóór de COVID-19-pandemie hadden **zo'n 84 miljoen mensen** in de EU te kampen met geestelijke gezondheidsproblemen, en dit cijfer is sindsdien alleen maar verslechterd. De pandemie heeft de geestelijke gezondheid nog meer onder druk gezet, met name onder jongeren en mensen die reeds voor de pandemie met geestelijke gezondheidsproblemen te kampen hadden. In haar [toespraak over de Staat van de Unie](#) in september 2022 heeft voorzitter Ursula **von der Leyen** een nieuw initiatief inzake geestelijke gezondheid aangekondigd.

Het initiatief is ook een antwoord op oproepen van het Europees Parlement en een voorstel van burgers in het kader van de Conferentie over de toekomst van Europa. De **kosten van niet ingrijpen** op het gebied van geestelijke gezondheid zijn **aanzienlijk** en zullen naar verwachting stijgen als gevolg van mondiale uitdagingen in verband met sociale, politieke en ecologische veranderingen, toegenomen digitalisering, economische druk en drastische verschuivingen op de arbeidsmarkt. De totale kosten van geestelijke gezondheidsproblemen — met inbegrip van de kosten voor gezondheidszorgstelsels en socialezekerheidsprogramma's, maar ook de lagere tewerkstellingsgraad en verminderde productiviteit van werknemers — worden geraamd op meer dan 4 % van het bbp in alle EU-landen samen, wat neerkomt op meer dan 600 miljard euro per jaar^[1].

Meer informatie

[Mededeling](#)

[Geestelijke gezondheid \(website Europese Commissie\)](#)

[Video over geestelijke gezondheid](#)

^[1] Health at a Glance — Europe 2018: https://health.ec.europa.eu/state-health-eu/health-glance-europe/health-glance-europe-2018_en

IP/23/3050

Quotes:

Geestelijke gezondheid is even belangrijk voor ons welzijn als lichamelijke gezondheid. Burgers hebben dit opnieuw in herinnering gebracht tijdens de Conferentie over de toekomst van Europa. Vandaag zetten we een belangrijke stap ter ondersteuning van de geestelijke gezondheid in Europa; voor de meest kwetsbaren, waaronder mensen en kinderen die Oekraïne ontvluchten. Kinderen die vreselijke ervaringen te boven moeten komen. Onze Europese aanpak, de eerste in zijn soort, brengt geestelijke gezondheid op gelijke hoogte met lichamelijke gezondheid en biedt een overzicht van alles wat we doen om ervoor te zorgen dat hulp toegankelijk en betaalbaar is voor iedereen die het nodig heeft.
Ursula von der Leyen, President of the European Commission - 07/06/2023

Vandaag presenteren we een alomvattende, persoonsgerichte aanpak voor geestelijke gezondheid. Onze mededeling is een belangrijke stap in de richting van een gezonder Europa, waarbij de psychosociale behoeften van de meest kwetsbaren in onze samenlevingen centraal staan in onze inspanningen. Solidariteit met en bescherming van de meest kwetsbaren zijn Europese kernwaarden, die essentieel zijn voor onze Europese levenswijze.
Margaritis Schinas, vicevoorzitter voor de Bevordering van onze Europese levenswijze - 07/06/2023

Er is geen gezondheid zonder geestelijke gezondheid en er kan geen Europese gezondheidsunie zijn zonder gelijke en tijdige toegang tot preventie, behandeling en zorg ten behoeve van onze geestelijke gezondheid. Vandaag is een nieuwe start voor een alomvattende, op preventie gerichte multistakeholderbenadering van geestelijke gezondheid op EU-niveau. We moeten stigmatisering en discriminatie uitbannen, zodat mensen in nood de hulp die zij nodig hebben kunnen zoeken en krijgen. Het is oké om je niet oké te voelen, en het is onze plicht ervoor te zorgen dat iedereen die hulp zoekt, er toegang toe heeft.
Stella Kyriakides, commissaris voor Gezondheid en Voedselveiligheid - 07/06/2023

Om en bij de helft van de werknemers in Europa geeft aan dat stress op het werk heel gewoon is en dat ongeveer de helft van hun verzuim mede te wijten is aan stress. Het is tijd dat we het probleem rechtstreeks aanpakken, in het belang van zowel onze werknemers als onze economie. Als bedrijf kan je je productiviteitspotentieel niet waarmaken zonder gezonde werknemers. Het is dus zowel een sociale als een economische noodzaak om deze stijgende trend aan te pakken. Onze geestelijke gezondheid op het werk is net zo belangrijk als onze lichamelijke gezondheid.
Nicolas Schmit, commissaris voor Werkgelegenheid en Sociale Rechten - 07/06/2023

Contactpersoon voor de pers:

[Stefan DE KEERSMAECKER](#) (+32 2 298 46 80)

[Célia DEJOND](#) (+32 2 298 81 99)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Happiness](#)